

28.03.22
2022-P-145
ulh

Sprawozdanie z działalności Komisji Księgi Stadnej koni rasy śląskiej w latach 2020-2021

Skład Komisji

Komisja Księgi Stadnej Koni rasy śląskiej została powołana w 2018 roku i po ukonstytuowaniu pracowała w składzie: Janusz Lawin (przewodniczący), Beata Kapica, Katarzyna Komandera, Paulina Peckiel, Paweł Mazurek, Grzegorz Świątek, Maciej Wyszomirski.

Omówienie sytuacji w rasie śląskiej

Komisja spotykała się wielokrotnie – zarówno na zebraniach w pełnym składzie, jak też przy okazji prób dzielności klaczy i ogierów, czempionatu młodzieżowego i wielu wystaw hodowlanych.

Liczba klaczy hodowlanych od roku 2020 wykazuje lekką tendencję wzrostową. Dotyczy to także klaczy objętych programem ochrony przy średniej liczbie klaczy w stadzie 4,4 sztuk w 2020 i 3,7 sztuk w 2021 r.

Konie śląskie

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stada	46	62	81	129	138	172	156	167	217	227	249	246	261	270	293	254	358
Klacje	209	394	349	539	520	598	603	604	748	807	843	867	915	932	1075	1126	1326

Klacje wpisane do ksiąg (GK i WK)									
Rok	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020
Księga główna klaczy	857	993	1080	1405	1282	1009	1356	1495	2061
Księga wstępna klaczy	679	779	849	1293	867	464	210	94	77

Suma liczby klaczy starszych wpisanych w poprzednich latach do ksiąg: głównej i wstępnej, poddanych przeglądowi w danym roku (żrebne, wyżrebione, jałowe) oraz liczby klaczy wpisanych w danym roku do ksiąg: głównej i wstępnej (żrebne lub wyżrebione)

W roku 2020 przeprowadzono jedną zaprzęgową próbę dzielności klaczy po stacjonarnym 60-dniowym treningu w Klikowej, w której uczestniczyło 18 klaczy, w tym jedna rasy małopolskiej.

Analogicznie, w roku 2021 przeprowadzono dwie próby dzielności klaczy w Klikowej, w której uczestniczyło 36 klaczy, w tym 4 rasy polski koń sportowy i jedna rasy małopolskiej.

Od 2021 r. kierownikiem zakładu treningowego jest Pan Damian Szeleś, który był jednym z powożących.

Jeżeli chodzi o ogiery czynne w hodowli koni rasy śląskiej, to ich stan utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi około 240 sztuk. Cała męska populacja bazuje na 8 rodach męskich.

Liczba ogierów w rejestrze ogierów wg rodów										
	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
CO	30	28	23	19	20	17	16	22	23	22
ED	90	90	83	84	87	83	82	81	88	86
ED-EN	49	51	49	55	58	57	56	54	60	63
ED-EV	29	27	25	22	20	19	18	19	17	14
ED-EI	11	11	8	6	7	6	7	7	10	7
ED-EL	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2
GA	62	53	57	65	67	63	60	66	68	70
GI	38	38	35	35	34	38	39	40	36	37
L	1						1			
RO	4	2	2	4	3	3	4	6	8	8
RU	27	27	23	18	15	17	16	16	16	18
XX	14	13	13	13	8	7	7	8	12	13
	266	251	236	238	234	228	225	239	251	254

Cieszy nas duża liczba źrebiąt – klacek i ogierków spełniających warunki wpisu do księgi głównej. W roku 2020 były to – 734 klaczki i 769 ogierków.

Opisane klaczki spełniające warunki wpisu do ksiąg (GK i WK)											
Rok	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Księga główna klaczy	254	224	198	308	389	388	402	435	495	600	734
Księga wstępna klaczy	251	182	198	345	408	249	162	15*	9	12	20

Liczba źrebiąt-klacek spełniających warunki wpisu do księgi głównej, zidentyfikowanych w danym roku

Opisane ogierki spełniające warunki wpisu do księgi głównej ogierów (GO)											
Rok	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Księga główna ogierów	149	177	166	232	332	345	325	394	506	603	769

Liczba źrebiąt-ogierków spełniających warunki wpisu do księgi głównej, zidentyfikowanych w danym roku.

Od 2020 roku organizowana jest ogólnopolska kwalifikacja ogierów rasy śląskiej treningu zaprzęgowego oraz polowej próby dzielności. I tak w roku 2020 do kwalifikacji zgłoszono 93 ogiery. W próbie dzielności uczestniczyło 37 ogierów, z których prawo wpisu do księgi uzyskało 26. W próbie uczestniczyło także 6 ogierów pozostałych ras szlachealnych.

W roku 2021 do kwalifikacji zgłoszono 51 ogierów rasy śląskiej. W próbie dzielności uczestniczyły 34 ogiery, z których prawo wpisu do księgi uzyskało 26 sztuk. W próbie uczestniczyło także 7 ogierów pozostałych ras szlachealnych.

Kwalifikacja ogierów rasy śląskiej do treningu zaprzęgowego trwa dwa dni. Jest ona bardzo wnikliwa, w efekcie czego do treningu kwalifikuje się ok. 45% ogierów zgłoszonych do kwalifikacji.

Oprócz ww. ogierów, Komisja uznała 3 ogiery rasy śląskiej po alternatywnych próbach dzielności.

Chcąc zachować odrębność rasy, Komisja monitoruje indeks kośćcistości. Średni indeks za lata 2013 – 2019 wynosi 14,24 i wyróżnia rasę śląską wśród ras koni szlachejnych.

Komisja Księgi pracowała nad dostosowaniem programu hodowli koni rasy śląskiej do wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), jak również podmiotów kontrolujących polską hodowlę, działających przy MRiRW.

Sprecyzowano także zapis dotyczący przeprowadzenia próby polowej i stacjonarnej klaczy i ogierów rasy śląskiej.

Najważniejsze działania

- Ze spraw organizacyjnych dotyczących rasy koni śląskich należy wymienić odwołanie ogólnopolskiego czempionatu młodzieżowego w 2020 ze względu na zagrożenie chorobą *arteritis*, oraz rezygnację z organizacji treningu i próby dzielności klaczy w latach 2020-2021 w Książu.
- Zła sytuacja kadrowa w SO Książ uniemożliwia organizację treningu i próby dzielności klaczy i ogierów.
- Program hodowli koni rasy śląskiej zawiera możliwość przeprowadzenia próby polowej, podobnie jak ma to miejsce w rasach wierzchowych koni półkrwi.
- Komisja Księgi Stadnej dokonała analizy arkusza oceny liniowej, które od lat tworzone są podczas kwalifikacji ogierów do ZT oraz polowej próby zaprzęgowej.
- W sprawach kadrowych należy wymienić zmianę Kierownika ZT w Klikowej. Pana Krzysztofa Rembowskiego zastąpił Damian Szeleś.
- W roku 2020 obcym powożącym na próbie dzielności ogierów był Krzysztof Rembowski a w roku 2021 Jacek Kozłowski.
- Po dwóch latach przerwy w roku 2021 zorganizowano krajowy czempionat młodzieży koni rasy śląskiej. Odbył się w miejscowości Biały Las koło Świdnicy. Komisja oceniła 48 sztuk młodzieży.

W omawianym okresie 2020-2021 sytuację w hodowli i możliwości sprzedaży koni rasy śląskiej Komisja Księgi Stadnej uważa za dobrą.

Konie śląskie cieszą się dużą popularnością wśród amatorów i zawodników w sporcie zaprzęgowym.

W roku 2020 zostały odwołane MPMK i MŚMK. W roku 2021 liczna grupa koni śląskich startowała w MPMK. I tak wśród czterolatków było 10 koni rasy śląskiej na 11 startujących, w grupie pięciolatków – 3 śląskie na 5 startujących, a w grupie 6-7 lat 4 śląskie na 4 startujące.

W MŚMK 2021 na Węgrzech w miejscowości Mezöhegyes startowała liczna grupa koni rasy śląskiej. W grupie koni sześciolatków wicemistrzem świata został ogier Tokaj Ś (Ramzey – Toskania/ Rapid) hodowli Dariusza Śmichury. W grupie koni siedmiolatków mistrzem świata został wał. Ronceval (Awans – Rewia/ Lider) hodowli Agaty Paż. Uzyskał on tytuł ambasadora hodowli polskiej i wraz z Tokajem były uhonorowane na zawodach Cavaliada w Poznaniu.

Janusz Lawin

Przewodniczący Komisji Księgi Stadnej koni rasy śląskiej

